The Byelorussian Times

ЧАС
Двумоўны беларускі
часапіс у З.Ш.А.

No. 1 New York October 1975 Price 50¢

Captive Nations Week in NY

THE WHITE HOUSE

CAPTIVE NATIONS WEEK, 1975

By the President of the United States of America, a Proclamation

The history of our Nation reminds us that the traditions of Liberty must be protected and preserved by each generation. Let us, therefore, rededicate ourselves to the ideals of our own democratic heritage. In so doing, we manifest our belief that all men everywhere have the same inherent right to freedom that we enjoy today. In support of this sentiment, the Eighty-sixth Congress, by a joint resolution approved July 17, 1959 (73 Stat. 212), authorized and requested the President to proclaim the third week in July of each year as Captive Nations Week.

NOW, THEREFORE, I, GERALD R. FORD, President of the United States of America, do hereby designate the week beginning July 13, 1975, as Captive Nations Week.

I call upon the people of the United States to observe this week with appropriate ceremonies and activities, and I urge rededication to the aspirations of all peoples for self-determination and liberty.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand this twenty-seventh day of June, in the year of our Lord nineteen hundred seventy-five, and of the Independence of the United States of America the one hundred ninety-ninth.

GERALD R. FORD

Captive Nations Week Rally at the Statue of Liberty

On Sunday, July 20, 1975, the Captive Nations' representatives and friends, including over 32 nationalities organizations, gathered at the Statue of Liberty to observe the 17-th Annual Captive Nations Week.

The Rally began with the American Anthem, President of the Americans to Free Captive Nations, Dr. Valentyna Kalynyk, welcomed the distinguished guests, the participating organizations and observers. Then she read the statement of Americans to Free Captive Nations: 'Captive Nations are Allies of the USA', the Captive Nations Week Proclamation by President Gerald R. Ford, and the proclamation by Governor of New York Hugh L. Carey. She then announced receipt of letters from Congressmen Edward J. Derwinski and Daniel J. Flood in which they wished the participants a successful event.

Other speakers included Ambassador of the Republic of China, Consul General Konsin C. Shah, Congressman of the 10-th District of New York, Mario Biaggi; President of the Freedom Leadership Foundation Neil Salonen; President of the N.Y. Republican State Committe Heritage Groups Council, Michael Sotihros; President of the Frente Panamericano Anticommunista Felipe Sin Garcia; Alexander S.Y. Esenin-Volpin, Amnesty International Expert of Moscow Human Rights Committee and member of the Committee for the defense of Soviet Political Prisoners; Mary Dushnyk representing Women for Freedom, Inc.; President of the Committee for Liberation of North Caucasia, Yahia Kazan; Chairman of the American Party of Hudson County, N.J., Ray Zantarski - representing Gov. George Wallace; Support Your Local Police, Nicolas Howard; emigrant from the USSR, Joseph Gurvich and others.

The speakers stressed that the one-sided detente, subsidized by the USA, has been used by the Communist Imperialistic Moscow and other Communist regimes as an opportunity for infiltration, subversion, and enslavement of the rest of the Free World. The speakers appealed to the participants to unite their forces in order to help the Free World to recognize the destructive nature of Communism. They also urged the American people to revive their adherence to the religious and moral values, and to the values of individual liberty and national independence for all people of the world both in word and in deed.

The program was interrupted briefly by a false bomb scare. During this period the Statue of Liberty officials discontinued the sale of tickets without any explanation delaying many participants who came to take part in the rally. However, half an hour later the program was resumed. Over one thousand participants and observers took part in the rally.

On that day thousands of tourists visited the Statue of Liberty Island. Americans to Free Captive Nations has distributed four thousand leaflets with President Gerald R. Ford's Proclamation on one side, and the statement of the Americans to Free Captive Nations on the other.

The observance of the Captive Nations Week appeared on television in New York on July 21, and the program was transmitted to the Republic of China.

On the way to the Statue of Liberty Island

Congressman Mario Biaggi (center) talking with Dr. R. Horoshko (right) and Mrs. Mary Dushnyk. On the left, Mr. Ivanov of the Bulgarian National Front.

At the Statue of Liberty

Byelorussian group at the base of the Statue of Liberty. From left to right: Dr. R. Horoshko, Mr. A. Mickievich, Mr. M. Kuncevich - President of the Byelorussian American Assoc. in New York, and Mr. M. Kazlakouski.

NRHG Convention

The National Republican Heritage Groups Council Convention was held in Washington, D.C., on May 16-18, 1975. Nearly 300 delegates, representing 22 Nationality and 14 State groups met in the famous Mayflower Hotel. Byelorussian delegation consisted of Mr. K. Kalosha (Ohio), Dr. V. Kipel (New Jersey), Dr. R. Horoshko (New York), and Miss R. Stankievich (New York).

The Convention started with a luncheon on Friday noon with the Vice President Nelson Rockefeller as a guest speaker. Later in the afternoon the delegates went to the White House for a briefing and a Reception hosted by President Gerald R. Ford. Most of the remainder of the day was occupied by the Committee meetings.

The main business of the Convention started Saturday morning with the opening of the General Session. The Honorable Edward J. Derwinski was unanimously elected Chairman of the Council, a position which he had held since the resignation last fall of the former Chairman, Laszlo Pasztor.

At the Saturday luncheon the delegates were greeted and encouraged to participate actively in the 1976 campaign by Mary Luise Smith, Chairman of the RNC. The Banquet of the Convention, which was held that evening, was an elaborate affair, featuring the Honorable Bill Brock (Sen., Tenn.) as the main speaker. Only three awards were presented, and one of these, for the best State organization, went to New Jersey and its delegation headed by Dr. Vitaut Kipel.

Following the election of officers, the item of greatest interest to the delegates was the report of the Resolutions Committee, headed by Mr. Voldemars Korsts (Chairman), Dr. Roger Horoshko (Secretary) and Dr. James Tashjian (Rapporteur).

Sections of the approved resolutions of greatest interest to the Byelorussian people are reproduced below.

NON-RECOGNITION OF SOVIET OCCUPATION OF BYELORUSSIA
Our American delegates to the forthcoming Conference on Security and

(continued on page 4)

BYELORUSSIAN INDEPENDENCE DAY IN 1975

Prayer in the Congress

On the 57-th Anniversary of the Proclamation of Byelorussian Independence, at noon of March 25, 1975, a prayer was offered in the House of Representatives by the Very Reverend Vasil Kendysh, pastor of the St. Cyril Turau Cathedral of the Byelorussian Autocephalic Orthodox Church in Brooklyn, N.Y.

Arrangements for the delivery of the prayer were made by Congressman Mario Biaggi of New York, who took the floor immediately following the prayer and made some biographical remarks about Father Kendysh. Then Congressman Frederick Richmond of Brooklyn, in whose district the parish of St. Cyril of Turau is located, also took the floor to greet Father Kendysh and to commemorate the 57-th Anniversary of the Proclamation of Byelorussian Independence.

Father Kendysh was accompanied to Washington by a delegation of members of the Byelorussian-American Association consisting of Dr. Roger Horoshko (president), Mrs. Vera Bartul and Miss Jara Tumash.

As a token of appreciation and gratitude to Congressman Mario Biaggi for the arrangements that he had made in having father Kendysh invited to offer a prayer, and also for his personal appearance on March 23 at a commemorative program in New York observing the 57-th Anniversary of the Proclamation of Byelorussian Independence, the delegation gave him a hand embroided album with Byelorussian national designs.

Presentation of Byelorussian album to Congressman Mario Biaggi in his office in Washington, D.C.

TEXT OF THE PRAYER

In the name of the Father, and the Son, and the Holy Spirit.

Almighty Father, Thou art our Creator, Teacher, and Judge. We beseech Thee, free us of all human weakness and guide us in every step of our life on a rightful path.

Eternal God, bless this august House of Representatives of the United States of America. Strengthen the minds of its Members with wisdom, fortify their hearts with love, and their deeds with courage and justice.

Merciful God, we pray The on this 57-th anniversary of the proclamation of independence of Byelorussia, have mercy upon her people. Strengthen their faith in Thy infinite goodness, support them in their sufferings, restore their freedom.

O God, accept this humble prayer of ours, bless the United States of America. Bless Byelorussia and her oppressed people. Amen.

Resolution

Adopted on March 23, 1975 at the Hotel Biltmore in New York City by the Commemorative Assembly observing the Fifty-Seventh Anniversary of the Proclamation of Independence of the Byelorussian National Republic, Proclaimed in Miensk on March 25, 1918.

WHEREAS: within the Byelorussian Soviet Socialist Republic and the Union of the Soviet Socialist Republics, the Byelorussian people are being deprived of their natural and inalienable rights as free men and which rights have been granted to them by the Byelorussian National Republic in 1918;

WHEREAS: the Soviet Union continues a calculated colonial policy aimed at Byelorussian national annihilation by deliberate ressification of Byelorussian schools, press, radio, and institutions of higher learning, by forced deportation of Byelorussian youth to the uninhabitable lands of Siberia, by subjugating workers to a system of forced production quotas, and by stifling and demoralizing intelectuals with rigid party controls;

WHEREAS: contrary to provisions of its constitution, the government of the Byelorussian Soviet Socialist Republic is ruthlessly persecuting all expressions of religious beliefs in Byelorussia by closing Churches, by prohibiting publication of religious books, by harassment of the more active members of the religious communities, and by prohibiting importation of religious books and articles;

NOW, THEREFORE, WE, the participants of this Commemorative Assembly observing today, on the 23-rd of March, 1975, in the City of New York at the Biltmore Hotel, the Fifty-Seventh Anniversary of the Proclamation of Independence of the Byelorussian National Republic, do hereby unanimously condemn the governments of the Union of the Soviet Socialist Republics and the Byelorussian Soviet Socialist Republic for perpetuating the crime of genocide against the Byelorussian people; furtheremore

WE APPEAL to all freedom loving peopes, particularly the United States, to speak for Byelorussia in the United Nations of which she is a member but not truly represented;

WE APPEAL to the peope of Byelorussia not to lose hope and to continue their ardous opposition to the Soviet attempts to destroy Byelorussia as a nation;

WE PLEDGE our continued support and dedication to the cause of freedom for Byelorussia and the resurection of the Byelorussian National Republic.

Proclamation

STATE OF CONNECTICUT

By Her Excellency ELLA GRASSO
Governor: an

Official Statement

The history of the Byelorussian people is one of numerous achievements by a proud people.

Their history of independence dates back to the 9th Century when several Slavic tribes founded independent municipalities.

Through hundreds of years, the Byelorussians became the third nation to complete a printed Bible in their native language. They perfected a highly developed code of laws known as the 'Litousko Statut' and spread the cultural accomplishments of the Renaissance throughout the vast lands stretching from the Baltic to the Black Seas.

In 1795, Russia took advantage of the conflict between Byelorussia and Poland to annex all of Byelorussia.

In 1918, Byelorussia took advantage of Russian weakness generated by World War I to proclaim its independence. After the war, Russia exerted its control once again.

March 25, 1918, however, marked the fulfillment of the highest aspirations of the Byelorussian people for a free and independent life. This date now serves as a symbol of the dynamic, spiritual force for independence that unites Byelorussians throughout the world.

I therefore designate March 25, 1975, as Byelorussian Independence Day in Connecticut, in the hope that the campaign for independence will serve as a symbol for the fight to emancipate all captive nations and create a world of truly free people.

Ella Grasso

Similar proclamations were issued by the Governors of New York, New Jersey, Vermont, Maryland, Pennsylvania, Ohio, Michigan, Illinois, and other States.

U.S. Congress speaks for Byelorussia

The 57-th anniversary of the Byelorussian Proclamation of Independence was noted in the Congress with speaches and statements by the Congressmen and Senators for over a period of several days preceeding and following March 25, 1975, the Byelorussian Independence Day. Expressions of support for Byelorussian Independence were often coupled with the realization that Byelorussia has a long history of independence and of significant cultural achievements.

Excerpts of the Congressional statements relating to Byelorussian Independence are given below:

CONGRESSMAN BIAGGI. On the 57-th annivercary of Byelorussian Independence Day it has been my priviledge and honor to present Father Kendysh to my colleagues. He is a spiritual leader of exemplary stature and I welcome him as well as the president of the Byelorussian-American Association, Dr. Roger Horoshko, to the House today. I thank and salute these two fine men and extend to Father Kendysh the sincere thanks and best wishes of all of my colleagues.

CONGRESSMAN RODINO. Mr. Speaker, today is a day of great significance — great pride and grear sorrow as well — for the citizens of Byelorussian origin. For today Byelorussians worldwide are celebrating the 57th anniversary of the Proclamation of Independence of the Byelorussian Democratic Republic.

It was in 1918 on this day, that the duly elected council of Congress declared the sovereignty of the Byelorussian Democratic Republic. In direct conflict with this declaration of sovereignty and through military intervention, the Soviet Union forced the courageous peope to become a satellite nation. Millions of farmers, peasants, and intellectuals were arrested and deported to Siberia. The right to practice religion and the freedom to voice opinions were crushed by Soviet opression. Yet depite the terror and devastation wrought upon their land, the people of Byelorussia fought and died for their independence.

That fierce desire to be ffee remains in the hearts and minds of the people of Byelorussia. And we all look forward to the time when that paramount ambition for self determination will be finally realized.

CONGRESSMAN ADDABBO... Members of the Congress also participate in these ceremonies because of the importance of letting captive people everywhere know that they are not forgotten. Americans must not turn their backs on the desire of other people for freedom and we as the leaders of the free world must support those

THE BYELORUSSIAN TIMES
A Byelorussian Newspaper
Dr. Roger Horoshko, Publisher
ЧАС
Двумоўная беларуская газэта
Др. Р. Гарошка, Выдавец

Subscription $5 per year
Падпіска 5 даль. на год
Address:
The Byelorussian Times
P.O. Box 141, Whitestone
New York 11357, U.S.A.

hopes for liberty with our own sympathies.

This occasion takes on additional significance in the era of detente and that is why our participation in these ceremonies is important. Freedom once obtained must be retained with every bit of energy at our command. That is the lesson for Americans as we express our sympathies and support for the people of Byelorussia.

CONGRESSMAN WYDLER. Mr. Speaker on the 57th anniversary of Byelorussian Independence Day I wish personally to reaffirm my support and sympathy for the brave and indominable Byelorussian people. We should never forget their claims for independence and self-government. An ancient history, a culture and literature which has given form and meaning to the undying traditions of a people who have lived under different occupations and tyranies and which have been partitioned and repartitioned by its powerful neghbors...

...But even this brutal treatment has not broken the spirit of this valiant people. Out of admiration for this determination and courage I take this opportunity to commend the many people of Byelorussian origin both in the U.S. and abroad, and especially in the Soviet Union, who continue to strive for the eventual restoration of freedom to their homeland.

CONGRESSMAN DERWINSKI. ...the Byelorussian people have transmitted from generation to generation their national identity through their cultural achievements and rich heritage. The knowledge of what it is to be free and the determination for this renewd freedom continues to drive these people in their dream of restoring justice in their homeland.

Mr. Speaker, I believe it is important to keep in mind that in this era of 'detente', activities of opression still continue to exist against the non-Russian peoples of the USSR. I strongly support the existence of broadcasts of Voice of America, Liberty, and Free Europe, and that coverage should not exclude any nation or language, especially that of Byelorussian, the language of the third largest Soviet nationality within the USSR, in their broadcasts to Eastern Europe.

CONGRESSMAN RINALDO. ...On the eve of the American Bicentennial, we should be mindful of those people whose struggle for freedom has still not succeeded, but who struggle nontheless.

Let us hope and pray, Mr. Speaker, that someday we in the House of Representatives will no longer give speeches commemorating a national independence lighted and snuffed out at the beginning of this century. Instead, I hope that we shall one day welcome into the community of sovereign nations the Byelorussian Democratic Republic.

CONGRESSWOMAN FENWICK. Therefore, Mr. Speaker, it is important that on March 25, Byelorussian National Independence Day, we remember these heroic people and their struggle for national identity as a separate people and State. Let us celebrate this day of independence with the many Byelorussians all over the world, and give them the credit and respect which they earned and for which they fought so long. Let us also hope that some day these brave people will once again rise and achieve their dream of a free and independent Byelorussian state.

CONGRESSMAN BROOMFIELD. ...As we in this country prepare to celebrate 200 years of independence, we must not forget the daily struggle of the Byelorussian people to regain their freedom. We must, through our words and actions, continue to show them our support for their noble cause.

Despite the stifling presence of Soviet opression, the Byelorussian people have maintained their national and ethnic heritage for the day when they return to the status of an independent nation.

I look forward to the day in the not too distant future, when the brave people of Byelorussia will be able to join their countrymen and all freedom-loving peoples of the world in celebrating the rebirth of independence in their homeland.

CONGRESSMAN HOWARD. ..To those Americans of Byelorussian ancestry whose friendc and relatives are virtually enslaved under the yoke of Soviet captivity, the liberties guaranteed by our Constitution are especially precious. On this occasion, let us join with our Byelorussian - American friends in their continuing efforts to see that the Republic of Byelorussia will once again be governed by a democratic system which insures such liberties to its peope.

CONGRESSMAN ROE. ...On this historic occasion. I am pleased to join with Americans of Byelorussian heritage in saluting the courage, fidelity, and dedication to the principles of representative democracy manifested by the long struggle and pioneering efforts of the Byelorussian people in seeking to restore their national identity as a sovereign state free from forces of Communistic domination and control.

...Mr. Speaker, America is indeed fortunate to have had the benefit of the cultural inheritance and historical achievements of the Byelorussian people. As a nation comprised of a society of people who came to the U. S. seeking comfort and solace from the from the opressed and dictatorial governments of other lands, we are most cognizant and sympathetic to the plight of those individuals whose way of life is stifled in so-called captive nations of the world.

Through this commemorative annual observance on behalf of the Byelorussian people, I trust that we can help reassure those people whose human rights and cultural heritage are held captive, not only behind the iron curtain of the Soviet Union, but throghout the world that there are many, many fellow human beings here in America who share and support their ideals..

CONGRESSMAN KOCH. ...The Byelorussian State will be remembered for its forward-looking government and for its significant advances in the fields of education, culture, and social welfare. The history of Byelorussia reveals that its people were tolerant of all ideas and cherished an almost unlimited right to freedom of speach. It is a grave matter, then, that the Byelorussian people, whose heritage is so rich in the traditions of democracy, must now live under the oppression of the Soviet Government. Today, as we commemorate their independence in 1918, we must also recognize and support the courage of the Byelorussian people who are still struggling to maintain their ethnic and cultural singularity.

In recognition of today's anniversary of Byelorussian independence, I have sent a letter to the U.S. Information Agency, as requested by the Byelorussian-American Association, urging that the Voice of America broadcast in Byelorussian language to the Eastern European countries. Presently this language is not used by the Voice of America, although eight other Soviet languages are broadcast, and the Byelorussian language represents the third largest Soviet nationality in the USSR and in Poland. We as Americans, must do all we can to help the Byelorussians preserve their heritage and national identity.

CONGRESSMAN DOWNEY. ..This day of commemoration should remind us that the yoke of repression still binds many people of the world. As we continue our own work of being free, we extend our compassion and understanding to the Byelorussian people who still must struggle for freedom.

CONGRESSMAN BADILLO. ...Mr. Speaker, Byelorussian Americans recently celebrated the 57th anniversary of the proclamation of Byelorussian independence. ...It is important that we not forget the opressed people of the world, and that we stop to remember the plight of the Byelorussian people.

CONGRESSMAN PATTEN. ...Let us consider for a moment what it would be like to live in a country where we could not discuss our heritage or our ethnic identity, because we are not allowed to acknowledge having either. Let us suppose that we disagreed with the government, but if we opened our mouths and expressed the disagreement, we would be arrested. It is hard for us to conceive of this happening, and yet this is what the Byelorussian people have had to endure. They felt freedom ... and then it was losr. It is for this reason – for the reason that these people wanted and fought for freedom so very hard – that we must celebrate and give thought to the Byelorussian Independence Day.

SENATOR PERCY. ...History records that this national life was snuffed out When Byelorussia was occupied by Soviet troops. That was a long time ago, but we do not forget the legitimate aspirations of the Byelorussian people. Nor will we. On the occasion of the 57th anniversary of the Byelorussian proclamation of independence, we send greetings to the Byelorussian Americans.

SENATOR WILLIAMS. ...I am greatly honored to join with Americans of Byelorussian descent in the commemoration of their important national day, and in expressing the hope that theu shall soon enjoy the blessings of democracy to which we are all devoted.

SENATOR PASTORE. ...It was the the latest revolt in the Byelorussia's nearly two century long struggle to regain her freedom from the political control of Moscow. But it was a short gulp of fresh air for the commissars, like their tyranical predecessors the cxars, moved quickly to destroy the ancient aspirations of the Byelorussian people to live freely and independently in their own democratic state.

...The Communists, recognizing clearly the fierce Byelorussian love of freedom and independence, have embarked upon a massive and insidious campaign to obliterate everything Byelorussian in an attempt to obliterate the Byelorussian's uniqueness as a people, eradicate their national customs and their language, and assimilate them into the Soviet population.

...Mr. President, wherever there is a man who has the courage to stand against a tyrant's oppression, I will stand with him. And as long as there is a Byelorussian who is articulating the legitimate aspirations of his peope and who asks for my support, I will lend him my hand.

Discrimination at the Voice of America

Today, Voice of America broadcasts to the Soviet Union in the following eight languages: Russian, Ukrainian, Uzbek, Georgian, Lithuanian, Latvian, Estonian, and Armenian. Byelorussian, the language of the third largest nationality in the USSR and Poland, is not included among these.

The usual excuse that the United States Information Agency of the State Department gives for not including Byelorussian language is that the services in the other Soviet languages are understandable to the Byelorussian people.

While of course the Byelorussian people do understand some of the other languages to some extent, the logic of this excuse is appalling. The same excuse, without changing a single word or a punctuation mark, can be used in precisely the same way to eliminate Ukrainian or any of the other non-Russian languages from the Voice of America because other languages, particularly Russian, are nearly equally understandable to all peoples of the Soviet Union.

The question therefore is not that of the understandibility of other languages, but the questions are why was Byelorussian eliminated when eight other Soviet languages are used by the Voice of America, and is Byelorussia important enough to deserve Voice of America broadcasts in Byelorussian.

There is no rational answer to the first question, and we must conclude that the Voice of America engages in a policy of open and uncamouflaged discrimination against the Byelorussian people.

The answer to the second question is a definite yes! The combined Byelorussian populations of the USSR and Poland make Byelorussia the third larrest Soviet nationality. Byelorussia is a founding member of the United Nations, a distinction she shares only with Ukraine among the Soviet Republics. Byelorussia is continually supplying important leaders of the USSR, the foreign minister Gromyko is perhaps best known. Byelorussia is a leader in the world of sports, having won eleven gold medals at the Munich Olympic Games, including those of Olga Korbut. Byelorussia is extremely important in the economic life of the USSR, producing vast amounts of agricultural products. Her chemical industry, manufacture of heavy machinery and production of oil are of crucial importance to the USSR.

Voice of America operation has a mandate from the U.S. Congress to reach the maximum number of listeners in the USSR with the appropriated funds. However, without the important Byelorussian language, this mandate can not be fulfilled, in which case Voice of America stands accused of violating the sense of the Congress as well.

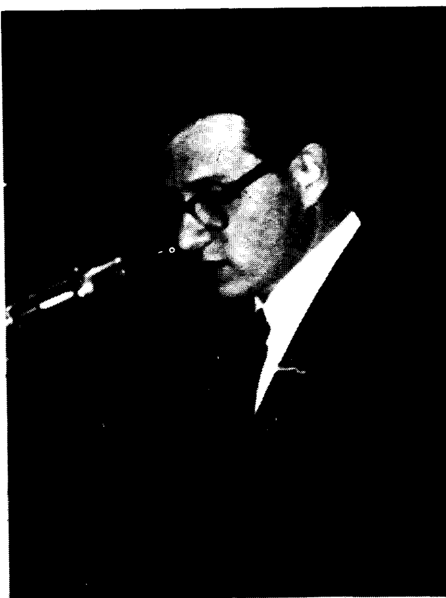
Write to your Congressman today! Tell him that you want Byelorussian language broadcasts at the Voice of America. Tell him of the importance of the Byelorussian language, and of the nonsense which the Voice of America officials use to discriminate against it. Voice of America will listen to an informed Congress.

Byelorussian Independence Day in New York (Highlights)

The 57-th Anniversary of the Proclamation of Byelorussian Independence was commemorated by the Byelorussian-American Association on March 23, 1975 in New York. An overflowing crowd filled the ballroom (Music Room) at the Hotel Biltmore, making this year's celebration the best attended affair in recent years. Dr. R. Horoshko, president of the Byelorussian American Assoc., opened the commemorative program and was the main speaker of the affair giving his views and assesments of the political movements principally in the U.S., for Byelorussian independence. Professor A. Adamovich delivered a speech in Byelorussian on the theme of Romanticism and the Byelorussian Rebirth Movement.

Congressmen Mario Biaggi and John Murphy both addressed the assembly and gave their full support for Byelorussian Independence.

A very successfull cocktail party was held following the commemorative program and afforded an excellent opportunity for guests and the participants to exchange views and opinions.

Dr. R. Horoshko (top) and Congressmen Mario Biaggi (lower left) and John Murphy (lower right) addressing the meeting.

Congressmen pause for a picture. From left to right: Dr. R. Horoshko, Mr. F. Bartul, Congressman Biaggi, Congressman Murphy, and Dr. J. Zaprudnik.

Professional and

Professor E. Zubkovich (piano) and Mrs. L. Markouskaja performing Byelorussian songs.

amateur performances

Members of the Byelorussian Youth Organization performing Byelorussian folk dance.

NRHG Convention

(continued from page 1)

Cooperation in Europe must be especially alert against any Soviet proposals that would legalize the present boundaries in Europe or elsewhere in the captive world, or accept as de facto and de jure the Soviet occupation, or control over, of Albania, Armenia, Azerbaijan, Bulgaria, Byelorussia, Cossakia, Croatia, Cuba, the Czechs and the Slovaks, East Germany, Estonia, Georgia, Hungary, Latvia, Lithuania, Poland, Rumania, the Serbians, the Slovenians, Ukraine, and other nations. . . . . . U.S. must not recognize the incorporation of once free republics into the Soviet Empire.

BYELORUSSIAN LANGUAGE BROADCASTS

We ask the USIA agency of the Department of State to establish a Voice of America program in the Byelorussian language. We point out that the Byelorussian people in the USSR and Poland represent the third largest nationality group in the Soviet sphere.

DETENTE – ONLY IF 'JUST'

.... we respectfully urge the President a full, in depth, review of the American-Soviet 'detente' effort. We point out that since the birth, in 1967, of detente as a goal and a policy, America's honorable quest for, and adherance to, her detente commitments have obviously led to the present state of the world which presents that anamolous picture where, while the United States and the Soviet Union are at peacefull handshake, that world detente was meant to soothe and pacify has erupted into pockets of overt and covert warfare, where states and armies, no longer daunted by the deterrent influence of American diplomatic sanctions of retaliation – a moderating force now absent from this world because of our dogged determination not to endanger detente – freely invade their neighbor states – as North Vietnam of South Vietnam, of the Khmer Rouge of Cambodia, of the Pathet forces of Laos – all ideologically blood-brothers of the two major Communist powers, the Soviet Union and the 'Peoples Republic of China', who apparently not only did nothing to deter those aggressions, but obviously aided and abetted such mockeries of 'detente'.

We also cite the growing power of the Communist world as it takes advantage in manifold ways of our scrupulous loyalty to our detential commitments to strengthen itself militarily, diplomatically, economically and territorially, while we tread water.

We are totally against war. As the sons and daughters of nationality stocks who in many instances came to the United States to escape war, we abhor war with a depth of passion strange to those who have not experienced the barbarous scenes of battle and of deth. Precisely therefore because we have found at long last that the shield of this great Republic not only protects its citizens but acts to discourage assaults on the world, we urge the President, yes, to pursue his search for JUST detente with the Soviets, but, at the same time to continue to maintain the ability of the United States to move swiftly in moments of crisis, without the paralysis imposed on our flexibility to act by the kind of onesided detente we are now experiencing.

We propose no military adventures; we propose armed intervention only when it is needed. But we urge that the United States conduct its foreign affairs always in total fulfillment of its own security and in the pursuance of its God given destiny – the championship of freedom both at home and abroad – for the future of our nation and our planet, for peace and freedom of mankind in our time, may very well depend on it.

Byelorussian delegates seated at the NRHG Convention. Mr. Kalosha on the left, Dr. Horoshko on the right.

АД РЭДАКЦЫІ

„ЧАС"

Пад гэткім назовам распачынае сваё жыцьцё ангельска - беларуская газэта „ЧАС". Беларускае грамадзтва ўжо ад даўжэйшага часу чакае на выхад друкаванага слова паангельску, асабліва тая ягоная частка, якая прабывае ў англамоўных краінах заходняга сьвету, як: ЗША, Канадзе, Англіі, Аўстраліі, ды іншых. Друкаваньне беларускай газэты паангельску ня ёсьць толькі справай прэстыжу нашага народу, наадварот, яшчэ ў значна большай ступені, ёсьць пытаньнем сацыяльна-грамадзкім ды пытаньнем палітычнай неабходнасьці. Сёньня, калі працэс вызваленьня калёніяльных народаў даходзіць да поўнага закончэньня, калі былыя калёніі сталіся сувэрэннымі дзяржавамі, то Беларусь, ня гледзячы на ейны статут сувэрэннай дзяржавы ў Арганізацыі Злучаных Народаў, у запраўднасьці застаецца й далей калёніяй камуністычнай Масквы.

Жывучы ў свабодных і дэмакратычных краінах заходняга сьвету, нашым маральным абавязкам ёсьць выкарыстаць свае вялікія патэнцыяльныя сілы на чужыне ў кірунку больш эфэктыўнай барацьбы за вызваленьне свайго народу з пад „апекі" расейска-бальшавіцкага імпэрыялізму.

Заданьнем двухмоўнай газэты „ЧАС", зразумела, у першую чаргу будзе інфармаваць англамоўны сьвет з беларускай проблематыкай, а так сама інфармаваць беларускае грамадзтва аб сацыяльна-грамадзкіх і палітычных праблемах ягонага жыцьця. Новая беларуска-ангельская газэта ёсьць значным фактарам прагрэсу й нашай грамадзкай дасьпеласьці ды ўзросту палітычнай вызваленчай ідэі.

Газэта „ЧАС", як усё нова-народжанае, ёсьць арганізмам маладым і, бязумоўна, вымагае зразуменьня й шырэйшай грамадзкай дапамогі.

Рэдакцыйная Калегія

ГІСТОРЫЯ БАЗА

Гісторыя Беларуска - Амэрыканскага Задзіночаньня гэта гісторыя часткі беларускай эміграцыі, якая ў выніку другое сусьветнай вайны апынулася на тэрыторыі ЗША.

Гісторыя Беларуска - Амэрыканскага Задзіночаньня ёсьць адначасна й часткай агульна-беларускай гісторыі, бяз якое, зразумела, ня можа быць поўнай гісторыі нашага народу. Гэтае самае трэба сказаць і аб гісторыі ЗША. Злучаныя Штаты Амэрыкі ёсьць краінай эмігрантаў розных нацыянальнасьцяў, а таму й беларусы, як асобная этнічная група ёсьць часткай агульнай гісторыі ЗША.

Выданьне друкам юбілейнай кнігі за 25-ці годні пэрыяд ад заснаваньня БАЗА дыскутавалася многа разоў на паседжаньнях Рады Дырэктароў. Нарэшце 15-ы Кангрэс Беларуска Амэрыканскага Задзіночаньня ў 1973-м годзе прыняў аднагалосна пастанову што трэба безадкладна прыступіць да апрацаваньня й выданьня гісторыі БАЗА за першае чверцьстагодзьдзе ды закончыць да наступнага Кангрэсу БАЗА. Была выбраная спэцыяльная рэдакцыйная Калегія, якую ачоліў Інж. Р.В. На вялікі жаль, з розных аб'ектыўных а пераважна суб'ектыўных меркаваньняў, не дайшло да рэалізацыі праекту. А, шкада! Вялікая праца праароблена нашым грамадзтвам ад імя Беларуска-Амэрыканскага Задзіночаньня ў ЗША без карысьці для будучых пакаленьняў, без карысьці для нашай гісторыі можа кануць ў вечнасьць нябыцьця.

Каб так не сталася, рэдакцыя нашай газэты „Час" лічыць сваім маральным абавязкам, зрабіць усё ад яе залежнае каб гісторыя БАЗА забачыла сьвет.

Рэдакцыйная Калегія

25-годні Юбілей БАЗА

Паэтэса Натальля Арсеньева – аўтар высокамастацкага верша прысьвечанага 25–м Угодкам ад заснаваньня Беларуска-Амэрыканскага Задзіночаньня ў З.Ш.А.

НА 25-Я ЎГОДКІ БАЗА

Вось, БАЗА, ўжо і твой цьверцьвечны юбілей!
Ляціць, імкне бо час із хутчынёй касьмічнай,
і ў лёце,
як лісьця увосені,
балей,
штогод балей, тых, гэтых не далічыць...
Так, толькі іх ужо, пад камень, пад крыжы,
тваіх сыноў, дачок лягло ў зямлі нянаскай?
Праводзіш ты усіх да вечнае мяжы
рупліва, як калісь зьнімала зь піраў гразкіх,
дапамагала ім, зьбянтэжаным, узьняць
зноў зь верай у жыцьцё пахілыя галовы,
і суцяшала іх,
дарма, што мітусьня
вакол чужая,
цёплым, родным словам.
Мы пад тваё крыльлё гарнуліся тады
даверліва,
была апекай ты й пацехай.
Ты нашым голасам была наўскрозь гады,
аж адгукайся сьвет на гэты голас рэхам.
Не забывала ты і нашых птушанят:
вучыла урастаць у роднае карэньне.
Была ты намі, мы - табою безьліч сьвят
і будняў
і ў тузе, і ў працы, і ў гарэньні!
Жыві-ж!
Ужо ня ты, -
Мы змагары твае!
Пільнуй ужо ня нас, а ўнукаў ад спакусы.
Хай справы ці адзін із праўды не здае -
Ты, БАЗА, тут для нас
часьцінкай Беларусі!

Перманэнтны Крызыс Сельскай Гаспадаркі ў БССР

Вельмі нізкія ураджаі сельскагаспадарчых культураў савецкая прэса, пераважна, тлумачыць неспадзяванымі засухамі, халоднымі паўночнымі й паўночна-ўсходнімі ветрамі або нізкімі дозамі мінеральных угнаеньняў. „Весьці", часапіс Акадэміі Навук БССР, Сэрыя сельскагаспадарчых навук у артыкуле „Да пытаньня аб павышэньні эфэктыўнасьці да выкарыстаньня меліяраваных зямель" А.С. Крачкоўскі кажа: „Аднак рост прадуктыўнасьці меліяраваных зямель неадпаведае росту балансавай вартасьці меліяраваных сыстэм. За параўноўваемыя перыяды балансавая вартасьць меліяраваных збудаваньняў на адзін га. меліяраваных земляў узрасла ў сярэднім на 56%, а прадукцыйнасьць меліяраваных зямель у кармавых адзінках усяго на 28% або ў два разы меньш. Галоўнай прычынай ўсё яшчэ нізкай эфэктыўнасьці выкарыстаньня меліяраваных зямель зьяўляюцца недастатковыя дозы ўносімых на гэтыя угодзьдзі мінеральных угнаеньняў."

З вышэйшага досьледу мы бачым, што агульная вартасьць зьмеліяраваных земляў у спалучэньні з пэўнай дозай мінепальных угнаеньняў на адзінку плошчы аднога га. замест спадзяванага прыбытку прынесла вельмі вялікія страты.

Іншымі вельмі важнымі, а на лёгкіх пясчаных і супясчаных грунтах, неабходнымі элемэнтамі меліорацыі зьяўляюцца натуральныя угнаеньні. Беларускія глебы пераважна належаць да катэгорыі пяшчаных, супяшчаных, і сугліністых, якія ў першую чаргу патрабуюць арганічных, і толькі пазьней, мінеральных угнаеньняў. Метэреолёгічныя й клімаголёгічныя досьледы сьцьвердзілі, што ў БССР сярэдняя тэмпэратура году паніжаецца, а ў сувязі з гэтым і даўжыня вегэтацыйнага рэрыяду скарочваецца, ад двух аж да трох тыдняў. Пасеўная кампанія зпозьніваецца, капаньне бульбы не заўсёды удаецца закончыць да замаразкаў.

Беларусь знаходзіцца ў зоне Атлянтычнага Акіяну, адкуль паўночна заходнія вятры прыносяць многа вільгаці, цяпла, адлегу й дождж. Вышыня атмосфэрычных ападаў за год вагаецца ад 500 да 700 мілім. Засухі ў Беларусі да Савецкай акупацыі былі вельмі рэдкім зьявішчам, а калі й былі, то мелі толькі лёкальны характар. Беларусь заўсёды была экспортэрам збожжа ў іншыя краіны.

Варта зацёміць, што зьнішчэньне аграмадных абшараў лясных дрэвастанаў у Беларусі нэгатыўна адбілася на водным рэжыме, парушана раўнавага рэгулярных лёкальных вятроў; заўважваюцца значныя кліматычныя й мікракліматычныя адхіленьні.

Аднак цэнтральным пунктам усіх няўдачаў савецкай аграрнай палітыкі ў Беларусі, а так сама ў іншых рэспубліках Савецкага Саюзу, гэта бязумоўна, колектыўна-нявольніцкія сыстэма гаспадаркі. Вельмі нізкую рэнтабільнасьць савецкай калхознай і саўхознай гаспадаркі можна выясьніць толькі пасыўным, ціхім байкотам селяніна-калхозьніка да ўсей социялістычна-колектыўнай сыстэмы наагул.

На закончэньне варта прывесьці заключальныя словы аднаго амэрыканскага фармера, зь сярэдняга заходу; яму як турысту, была паказана савецкая фарма-калхоз вялічынёю, прыблізна, як і яго ўласная фарма ў ЗША.

Пасьля дакладнага агляду калхозу, амэрыканец сказаў: „Тагды, як на вашай фарме працуе 1100 чалавек, на маёй усяго 11." Гэтымі некулькімі славамі амэрыканскі фармер даў поўную ацэну нярэальнай калектыўна-сацыялістычнай сыстэмы гаспадаркі.

Інж. М. Г.

ЮБІЛЕЙНАЯ УРАЧЫСТАСЬЦЬ У КЛІЎЛЕНДЗЕ

Юбілей Мітрапаліта Андрэя

25-га чырвеня г.г. споўнілася 25 гадоў службы ля Св. Прыстолу Уладыкі Мітрапаліта Андрэя, а 3-га ліпеня сёлета споўнілася 75 гадоў Ягонага жыцьця.

Нарадзіўся Уладыка Андрэй у Стаўпеччыне. Навуку распачаў з дапамогаю г.з. „дырэктара", якога бацькі дзяцей наймалі ды па чарзе кармілі. На трэйцім годзе навучаньня ўжо была адчынена 4-х аддзяловая школа, па заканчэньні якое А. Крыт паступіў у Міністэрскую школу а потым у новаадчыненую гімназію ў Новым Сьвержне, гдзе скончыў пяць клясаў.

Па заканчэньні гімназіі ў Нясьвіжы ў 1924-м годзе меўся прадоўжваць свае студыі ў Празе Чэскай, але з пэўных палітычных меркаваньняў польскі урад ня выдаў Яму візы на выязд да Чэхаславакіі.

Пазьней, аднак, Сп. А. Крыту удалося выехаць да Латвіі, а адтуль да Берліна, гдзе наш Дастойны Юбіляр распачаў свае студыі на Берлінскай Палітэхніцы.

Але Ўсемагутны паклікаў нашага Дарагога Юбіляра да іншай працы, да працы духоўвага выпрабаваньня ды духова-рэлігійнага узгадаваньня пакрыўджанага беларускага народу. У Англіі 25-га чырвеня 1950 г. Сп. Александар Крыт быў рукапаложаны ў сан сьвяшчэніка Б.А.П. Царквы.

У лютым 1961-га г. а. Александар ўжо ў ЗША, Настаяцель Прыходу Жыровіцкай Божай Маці ў Кліўлендзе, Огаё. Ў 1968-м годзе а. Прат. Александар быў пастаўлены на Япіскапа БАПЦ.

Раптоўная сьмерць Арх. Васіля ў 1970-м годзе, накладае на Уладыку Андрэя абавязкі кіраўніцтва Эпархіяй ў ЗША, а па сьмерці Архіяпіскапа Сяргея, Яму суджана было пераняць кіраўніцтва ўсяе Беларускай Аўтакефальнай Праваслаўнай Царквы на Чужыне.

Ініцыятыву да зарганізаваньня 25-ці Годняга Юбілею Уладыкі Мітрапаліта Андрэя ўзяла на сябе Парахвіяльная Рада. Праграма Юбілею складалася з 2-х частак: Архірэйскай Саборнай Службы ў Саборы Жыровіцкай Божай Маці й супольны абед, які прыгатавалі жанчыныпарафіянкі пад кіраўніцтвам сяброўкі Рады Клаўдзіі Каляды.

Ў суботу 12-га ліпеня ў Кліўленд прыехалі: Дастойны Арх. Мікалай, а. Александар Яноўскі, а. Максім Таўпека, і некаторыя госьці з блізкіх і далейшых беларускіх асяродкаў Увечар 12-га ліпеня была адслужана Вячэрня, а ў нядзелю рана, а гадзіне 9:30 пры ўваходзе ў Сабор Уладыку Мітрапаліта вітаў Стараста Адам Пракаповіч з хлебам і сольлю. Архірэйжкую Саборную Богаслужбу ачоліў Уладыка Арх. Мікалай у саслужэньні ўспомненых сьвятароў і пратадзіякана Міхася Страпка. Цудоўна сьпеваў хор пад кіраўніцтвам вядомага Рэгента Сп. Кісльга. Харысты на гэтую урачыстасьць сабраліся ў поўным складзе, а таму запраўды, ў Саборы адчуваўся глыбокі малітоўны настрой. Пасьля Св. Літургіі для Юбіляра быў адслужаны Малебен Удзячнасьці з многалецьцем.

Пасьля малітоўнай часткі ў царкоўнай салі ў гонар Юбіляра адбыўся супольны абед. Гаспадаром на абедзе быў Уладыка Арх. Мікалай. У перапоўненай да краёў салі ня было мейсца для ўсех, якія хацелі павітаць свайго Уладыку з 25-мі Угодкамі Ягонай душпастырскай працы.

Уладыка Мітрапаліт прамаўляе за галоўным сталом.

Першым вітаў Уладыку Сп. Інж. К. Калоша, Старшыня Парахвіяльнай Рады, які адначасна вітаў духавенства, гасьцей, ды выказаў падзяку жанчынам-парахвіянкам, якія прыгатавалі шчодры абед.

Авацыйна прысутныя віталі парахвіянаў украінскае царквы Спадарства Паноманэнкаў, якія паднесьлі Уладыку Андрэю букет жывых кветак з далучанымі да букету іконамі й сьвечкамі.

Падчас застольнай бяседы прысутныя праслухалі прыгожую прамову Уладыкі Мікалая, які нарысаваў поўны абраз самаадданай ды цяжкое працы, якую прышлося пераадольваць Нашаму Юбіляру пры арганізацыі рэлігійнага жыцьця працуючы яшчэ ў Англіі. З асаблівай увагаю прысутнвя выслухалі й палкія прывітальныя прамовы ўкраінскіх сьвятароў: Мітрафорнага Прат. Сьцяпана Ганковіча й Прат. Хведара Коваленко, якія падзякавалі за шчырае супрацоўніцтва Уладыкі Андрэя з Украінскімі Япіскапамі й сьвятарамі й выказалі падзяку за парады ў справах рэлігійных.

Як рэлігійнага й грамадзкага працаўніка віталі Уладыку: а. Александар Яноўскі, Старшыня Парахвіяльнае Рады Украінскае Праваслаўнае Царквы Сп. М. Ягодзік, Др. Я. Сажыц, Сп. Інж. Міхахей, Сп. Кіслы, Сп. В. Семенчук, Сп. Панеманенка, і Сп. Кошкода.

Прачытаны былі прывітаньні ад імя ўсіх парахвіяў і Парахвіяльных Радаў БАПЦ: Амэрыкі, Канады, Англіі, Бэльгіі, Аўстраліі, ад Архімандрыда Язэпа, Прат. Міхася Мігая.

Былі прачытаны тэлеграмы й прывітаньні ад Старшыні Рады БНР Др-а Жука-Грышкевіча, Галоўнай Управы БАЗА Сп. Шукелайтса, Др. Я. Запрудніка, ад Беларускай Маладзежнай Арганізацыі - Азарка, ад Рады БАПЦ ў Англіі а. Абабурко й Сп. Калбаса, ад Згуртаваньня Беларусаў у Вялікабрытаніі, Аддзел Брадфорд, Каўбаса, Віценчык, ад Сп. Інж. М. Гарошкі, ад Сп. Бяроўскага, Сп. Гралеўскага, Сп-ні Чэрры, Сп-ва Войтэнкаў, Кахаidоўскіх, Косарава, ад Протапрасьвіцера а. Др. Аўгеня Смаршчка.

Апошнім гаварыў Уладыка Мітрапаліт. Глыбока Ўзварушаны выступленьнямі папярэдніх прамоўцаў сказаў: „мне здаецца, што ўсё сказанае было аб кімсь іншым, а не аба мне."

„Я-ж гатоў усе свае сілы і далей пасьвяціць працы для БАПЦаркві й галоўным маім жаданьнем ёсьць дачакацца хіратоніі яшчэ аднаго Япіскапа для БАПЦаркві. Я выконваю і буду выконваць не сваю волю, а волю Божую, бо ўважаю, што служыць Богу й свайму народу прадказана Ўсемагутным. Я шчыра дзякую ўсім тым, што спрычыніліся за зарганізаваньня гэтае урачыстасьці, усім што прыйшлі на мой юбілей, усім ахвярадаўцам і спачувальнікам."

25-ці годняя духова-рэлігійная праца Уладыкі Ўндрэя дала добры плён і зьяўляецца прыкладам для іншых, як трэба працаваць і перамагаць перашкоды, шанаваць і працаваць для сваёй нацыянальнай Царквы, любіць сваю Аўтакефальную Праваслаўную Царкву як крыніцу Праўды й Справедлівасьці.

Верны сябра.

Заклік ад Каннсысторыі БАПЦ

ДАРАГІЯ БРАТЫ Й СЕСТРЫ

З ласкі Госпада Бога й Спаса нашага Ісуса Хрыста, ды пры дапамозе вернікаў і прыхільнікаў Беларускае Аўтакефальнае Праваслаўнае Царквы, беларуская эміграцыя зрабіла значныя асягненьні ў арганізацыі свае роднае незалежнае Царквы на чужыне.

Калі першыя сьціплыя арганізацыйныя мерапрыемствы былі запачаткаваныя яшчэ ў Нямеччыне, то ўжо пасьля расьсяленьня нашых суродзічаў па ўсіх краінах вольнага сьвету, новая беларуская эміграцыя здолела заснаваць поўную арганізацыйную структуру БАПЦаркві як: Мітраполію, Царкоўную й Епархіяльную Рады, Кансысторыю, дзесяткі парафіяў, навязаць малітоўную лучнасьць з іншымі праваслаўнымі юрысдыкцыямі, устанаўляючы такім чынам працяг працы нашае гістарычнае незалежнае Навагрaдзкае Мітраполіі.

Уся праца як: арганізаваньне парафіяў, будова й набыцьцё царкоўных будынкаў, адміністрацыйная, выдавецкая, культурна-асьветная, і рэпрэзэнтацыйная акцыя праводзіліся й праводзяцца з дапамогаю беларускага грамадзтва, ахвярнасьцю адзінак, а ў тым ліку й беларускага сьвятарства, якое ў бальшыні выпадкаў выконвае душпастырскія абавязкі бяз ніякае ўзнагароды, а на існаваньне змушаны працаваць на фабрыках, або ў іншых установах.

Усё гэта сьветчыць, што ўсе тыя, хто спрычыніўся для разбудовы беларускае нацыянальнае Царквы, сьведамыя таго, што Царква - гэта жывая частка нашага арганізму.

Сяньня, падсумоўваючы нашыя асягненьні, мы ўжо маем, апрача іншых здабыткаў, і паважную матарыяльную ўласнасьць БАПЦаркві.

Мы мусім дзякаваць Богу за ўсё, што ўжо асягнулі, але нам неабходна йсьці з поступам часу, а таму мусім імкнуцца да развою беларускага рэлігійна-нацыянальнага жыцьця ў тых парафіях, якія ўжо належаць да нашае юрысдыкцыі, а таксама старацца, каб кажны беларус належаў да свае БАПЦаркві.

Для кажнага з нас ведама, што для праводжаньня актыўнае дзейнасьці, апрача добрае волі й ахвоты, неабходна мець і матарыяльныя сродкі. На вялікі жаль Кансысторыя БАПЦаркві іх ня мае. А таму зварачаемся да ўсяго беларускага грамадзтва з гарачаю просьбаю, каб зразумелі патрэбу й прышлі з дапамогай.

Ахвяры просім прысылаць на адрас Кансысторыі:
Byelorussian Autocephalic Orthodox Church CONSISTORY
9 River Road
Highland Park, N.J. 08904

Кансысторыя БАПЦаркві

ПАРАХВІЯЛЬНАЕ СЬВЯТА

ПРЫХОДУ СВ. ТРОІЦЫ Ў ДОРОТЫ

29-га чырвеня г.г. Царква Св. Троіцы ў Дороты спраўляла сваё Парахвіяльнае Сьвята.

Нашая Парафія была заснавана ў 1973-м годзе. Вялікае высьвячэньне адбылося 9-га верасьня 1973-га году Яго Высокапрэасьвяшчэньнейшым Мітрапалітам Андрэем. Сёлета, к нашаму вялікаму задаволеньню, мы атпраўляем ужо трэцюю Архірэйскую Божую Службу ў нашым Прыходзе. Ужо ў суботу 28-га чырвеня да Дороты прыехаў Архіяпіскап Мікалай. Раніцою ў нядзелю 29-га чырвеня пачалі прыезжаць машыны з Дороты й навакольных хутароў, Ню Ерка й Брукліна. А гадзіне 9:30 раніцы спэцыяльным аўтабусам прыехалі вернікі з Гайлэнд Парку, Н. Дж.

Перад 10-й гадзінай раніцы сустрэў Уладыку Мікалая з хлебам і сольлю Староста Прыходу Фёдар Міраноўскі перад уваходам да царквы, а ў Царкве сустрэў Уладыку Настаяцель Прыходу Прот. Карп Стар. Пасьля аблачэньня Уладыкі Мікалая быў выканаy акт пасьвяшчэньня Сп. Сьцяпана Турбілы ў ІПОДЗІЯКАНА, а Сп. Пётра Сарока быў уведзены да выкананьня абавязкаў Псаломшчыка Прыходу Св. Троіцы ў Дороты. Апрача гэтага Псаломшчык Пётра Сарока за ахвярную працу для свайго Прыходу атрымаў ад Мітрапаліта Андрэя Нагародную Грамату. Падчас Богаслужбы сьпеваў хор пад кіраўніцтвам Сп. М. Тулейкі.

Пасьля Літургіі быў адслужаны Малебен і адбыўся Крэсны Ход навокал царквы. Падчас Крэснага Ходу чыталіся чатыры Евангільлі. Вернікі з вялікай увагай праслухалі Службу Божую, а так сама, зь ня меньшай увагай слухалі пропаведзь Уладыкі Мікалая. Архіяпіскап Мікалай гаварыў на тэму сьвята Св. Троіцы ды аб значэньні Беларускай Аўтакефальнах Праваслаўнай Царквы. „Нішто так глыбока не кранае душу чалавека, як сваё роднае слова, а таму нішто так ня зьліжае нас да Бога, як малітва ў сваёй роднай мове.", гаварыў Уладыка Мікалай. „Царква дапамагала нашаму народу на працягу многіх стагодзьдзяў перажыць безьліч вельмі балючых і вельмі трагічных падзеяў і памагае сягодня нашаму духовавy, нацыянальнаму й рэлігійнаму адраджэньню." Нарэшце Ул. Мікалай заклікаў усіх праваслаўных беларусаў згуртавацца навокал сваёй нацыянальнай беларускай Праваслаўнай Царквы.

Пасьля Божай Службы а. Карп запрасіў усіх вернікаў на агульную трапезу. Падчас абеду ў царкоўнай салі была зарганізавана лётарэя старшынёю Парахвіяльнай Рады Жыровіцкай Божай Маці, Сп. Мікалаем Войтэнкам. Увесь прыбытак ад лётарэі быў перададзены Прыходу Св. Троіцы ў Дороты.

„На заканчэньне я дазволю ад сябе асабіста, ад Матушкі Вольгі, ад Парахвіяльнай Рады Прыходу Св. Троіцы ў Дороты ды ад усіх парахвіянаў нашага прыходу зложыць шчырую падзяку Архіяпіскапу Мікалаю, усім тым што былі ў малітоўным саслужэньні, Парахвіяльным Радам у Гайлэнд Парк і Брукліне, усім харыстам і рэгентам і усім вернікам.

Асаблівую падзяку выказваю Сястрыцтву Прыходу Жыравіцкай Божай Маці ў Гайлэнд Парк за добрыя й смачныя стравы, прыгатаваныя імі спэцыяльна для нашага прыходу."

Настаяцель Прыходу Св. Троіцы ў Дороты
Протаірэй а. Карп Стар

Перад Крэсным Ходам у Царкве Св. Троіцы ў Дороты

НОВЫ СЬВЯТАР БАПЦ

Дня 9-га і 10-га лістапада 1974 году Сп. Максім Таўпека быў рукапалажаны на сьвятара для Беларускае Аўтакефальнае Праваслаўнае Царквы. Рукапалажэньне выканалі Мітрапаліт Андрэй і Архіепіскап Мікалай у царкве Сьв. Кірылы Тураўскага ў Торонто, Канада.

Новарукапаложаны сьвятар Максім прызначаны рэлігійна абслугоўваць парафіянаў належачых да парафіі Сьв. Духа ў Дэтройт.

Нарадзіўся Максім Таўпека 2-га лютага (згодна старога стылю) 1916 года ў вёсцы Рамашкі Баранавіцкага павету.

У выніку ваенных дзеяньняў і ў часе вайны лёс закінуў яго да сонечнай Італіі. У Канаду пераехаў у 1946 годзе. Ад 1948 году безперапынна належаў да складу хору Украінскае Праваслаўнае Царквы ў Ватэрфордзі, дзе ў часе адсутнасьці рэгента кіраваў хорам і чытаў апостала.

Сяньня ў прызначанай яму парафіі робіць добрыя посьпехі і карыстаецца пашанаю сярод парафіянаў.

Шостага красавіка г.г. разам з іншымі сваімі парафіянамі наведаў Кліўлэнд, прыняў чынны удзел у Архірэйскай Багаслужбе і сваім цудоўным голасам упрыгожваў Багаслужбу.

Прысутны на Багаслкжбе.

У Парафіі Жыровіцкае Божае Маці

Гайлэнд Парк, Ню Джэрзі

Дня 19 травеня сёлета ў канцылярыі Кансысторыі, пад старшынствам Уладыкі Мітрапаліта Андрэя, адбылася нарада Япіскапаў Беларускае Аўтакефальнае Царквы, на якой былі разгледжаны бягучыя справы й прыняты належныя пастановы.

Дня 23 травеня на нарадзе Япіскапаў БАПЦ адбыўся перагляд і канчатковая рэдакцыя Статуту БА ПЦ. Ужо зацьверджаны Саборам Япіскапаў Статут будзе перакладзены на ангельскую мову й здадзены да надрукаваньня.

У чацьвер 22 травеня ў дзень пераносу мошчаў Сьвяціцеля Мікалая, як таксама ў сувязі з прыпадаючым днём нараджэньня Архіепіскапа Мікалая, была адслужана Ім сьв. Літургія, на якой былі прысутныя Уладыка Мітрапаліт Андрэй і а.а. Васіль Кендыш і Александар Яноўскі.

Пасьля службы спадарства Мікалай Войтэнка запрасілі Уладыкаў і сьвятароў на падрыхтаваны абед, дзе быў паднесены Уладыку Мікалаю ўрадзіновы пірог. Прысутныя шчыра віталі Уладыку з гадавінай нарадзінаў жадаючы добрага здароўя й памыснай працы для дабра Беларускай Аўтакефальнай Праваслаўнай Царквы.

Парафіяльнае сьвята

У суботу 24 травеня а гадз. 7-й увечары Вялікая вячэрня з асьвячэньнем хлябоў і акафістам да Жыровіцкай Божай Маці. У сувязі з хваробай настаяцеля а. Яноўскага, вячэрню служыў прат. Васіль Кендыш, а на акафіст і пасьвячэньне хлябоў далучыліся прысутныя Уладыка Мітрапаліт Андрэй і Архіепіскап Мікалай.

Назаўтра, ў нядзелю 25 травеня, ўрачыста адзначалася парафіяльнае сьвята. На 9-ю гадзіну раніцы прыбылі ў царкву Уладыка Мітрапаліт Андрэй з Архіяпіскапам Мікалаем. Пры ўваходнай браме вітаў Уладыку Мітрапаліта Старшыня Парафіяльнае Рады сп. Мікола Войтэнка, а дзеці паднесьлі букет кветак, У царкве вітаў уваходзячага Уладыку Мітрапаліта настаяцель парафіі а. Александар Яноўскі. Пасьля ўваходных малітваў і аблачэньня пачалося чытаньне часоў Юркам Драздоўскім. Сьв. Літургія служылі Уладыка Мітрапаліт Андрэй, Архіяпіскап Мікалай, пратаярэі Васіль Кендыш і Карп Стар. Прыгожае й зьмястоўнае слова на тэму сьвята сказаў Уладыка Мітрапаліт. Пасьля Літургіі быў адслужаны малебен з крэсным ходам вакол царквы.

У гэты-ж дзень Вэтэраны штату Ню Джэрзі прыурочылі пасьвячэньне помніка змагаром, якія аддалі сваё жыцьцё на палёх хвалы за вызваленьне й незалежнасьць Бацькаўшчыны-Беларусі. Помнік пастаўлены на парафіяльным магільніку Жыровіцкае Божае Маці ў Іст Брансвік, Ню Джэрзі. На гадзіну 1-ю па паўдні, не зважаючы на дажджлівую пагоду, сабралася шмат народу, каб быць прысутным пры пасьвячэньні помніка. На вызначаную гадзіну прыбыў Уладыка Мітрапаліт Андрэй, Уладыка Архіяпіскап Мікалай з прат. Карпам Старам, якія прынялі удзел пры пасьвячэньні й заупакойнай службе.

* * * * * * *

8-га чэрвеня ў пятую гадавіну сьмерці сьв. пам. Архіяпіскапа Васіля, у царкве Жыровіцкае Божае Маці, пасьля сьв. Літургіі а. Александар Яноўскі адслужыў паніхіду, на якой усе шчыра маліліся за супакой душы адыйшоўшага любага Архіпастара.

Парафія Катэдральнага Сабору Св. Кірылы Тураўскага

Дня 17 травеня сёлета ў Катэдральным Саборы Св. Кірылы Тураўскага адбылася нарада Рады Беларускае Праваслаўнае Царквы. На нараду прыбылі: Уладыка Мітрапаліт Андрэй, Архіяпіскап Мікалай, прат. Васіль Кендыш, прат. Карп Стар і сябры Рады са штатаў Ню Ерк і Ню Джэрзі. Іншыя сябры Рады БАПЦ пераслалі свае ўпаўнаважаньні прысутным сябром Рады на паседжаньні. Перад пачаткам нарады быў адслужаны прат. Васілём Кендышам малебен пры ўдзеле ўсіх прыбылых сяброў Рады БАПЦ. Нарадай кіраваў Уладыка Мітрапаліт Андрэй, які пры адчыненьні зрабіў кароткі агляд становішча й працы БАПЦ. Сакратар Кансысторыі інфармаваў Раду аб палажэньні паасобных парафіяў і аб агульнай маемасьці БАПЦ. Скарбнік Кансысторыі сп. Аўген Лысюк падаў стан Касы БАПЦ за 1974 год. На нарадзе шырока дыскутавалася справа сувязей БАПЦ з Канстантынопальскім Патрыярхам і іншымі Праваслаўнымі Цэрквамі й былі прынятыя адпаведныя пастановы. Разглядаючы выдавецкія справы, пастанавілена зьбіраць сьродкі на выданьне напрастольнага Эвангельля ў беларускай мове, Статут БАПЦ і іншыя патрэбныя рэчы. Нарада прайшла ў добрай і працоўнай атмасфэры.

На заўтра 18 травеня парафія Катэдральнага Сабору Св. Кірылы Тураўскага адзначае сваё парафі-

Працяг на 8-й бачынцы

ПЕТРА КРЭЧЭЎСКІ

М. Харошка

Кім быў для беларускага народу Пётра Крэчэўскі? Які быў ягоны жыцьцёвы шлях? Ягонае мейсца ў гісторыі беларускага адраджэнскага руху? На ўсе гэтыя пытаньні, як і на многія іншыя – мы не маглі знайсьці задаваляючага адказу. І гэта зусім зразумела, бо аб Крэчэўскім пісалася вельмі мала. Апрача прынагодных кароткіх рэпартажаў-успамінаў, пераважна публікаваных з нагоды ладжаных Сакавіковых урачыстасьцяў, нічога аб Крэчэўскім не друкавалася. Заданьнем гэтага артыкулу – падаць некулькі профіляў з жыцьця й дзейнасьці Пётры Крэчэўскага, каб пазьней магчы нарысаваць хоць ня поўны абраз гэтага выдатнага змагара-патрыёта, які ўсё сваё жыцьцё пасьвяціў барацьбе за лепшую долю свайго народу.

„Пётра Крэчэўскі нарадзіўся 7-га жніўня 1879-га г. у Кобрынскім павеце на Палесьсі. Вучыўся ў Віленскай Духоўнай Сэмінарыі, якую скончыў у 1902-м г. Пасьля займаў пасаду вучыцеля, а пазьней працаваў банковым урадоўцам. У 1914-м г. быў пакліканы да войска й назначаны вайсковым урадоўцам. Рэвалюцыя 1914-га г. застае П. Крэчэўскага на гэтай пасадзе ў Барысаве.

На Ўсебеларускім Зьезьдзе 1917-га г. быў ён выбраны Сябрам Рады Зьезду, а 19-га лютага 1918-га г. увайшоў у склад першага беларускага ўраду (Народны Сакратар'ят). У травені 1918-га г. заняў становішча Старшыні Гандлёвае Палаты Беларусі. Другога кастрычніка 1918-га г. выбраны Сакратаром Рады Беларускай Народнай Рэспублікі.

13-га сьнежня 1919-га г. Пётра Крэчэўскі быў выбраны Старшынёю Рады БНР.

Трымаць сьцяг незалежнасьці Беларусі і ў Беларусі аставацца, ня было магчымым. Дзеля гэтага П. Крэчэўскі зь беларускім урадам прабываў за граніцай: у Коўні, у Берліне, Рызе, зноў у Коўні, і ад 1923-га г. аж да самай сьмерці 8-га сакавіка 1928-га г., прабываў ён у Празе Чэскай."

Гэткі кароткі жыцьцёрыс з нагоды 10-х хгодкаў сьмерці Прэзыдэнта Рады Беларускай Народнай Рэспублікі Пётры Крэчэўскага быў надрукаваны ў нумары 9–157 „Хрысьціянскай Думкі", Вільня, 20 сакавіка 1938-га г.

Зразумела, што гэткі жыцьцёрыс аб П. Крэчэўскім быў перасланы рэдакцыі „Хрысьціянскай Думкі" Старшынёю Рады БНР. Сп. В. Захаркаю, які маючы поўны тэкст аўтабіяграфіі П. Крэчэўскага, выкарыстаў толькі тыя часткі жыцьцёрысу, якія ўважаў што могуць быць апублікаваны ў прэсе.

Гдзе знаходзіцца цяпер поўны, арыгінальны тэкст аўтабіяграфіі Пётры Крэчэўскага, ягоны асабісты архіў, архіў дзяржаўных актаў, рукапісы ягоных працаў друкаваных і не апублікаваных?

На гэтыя пытаньні мы ня маем, да гэтага часу, ніякага адказу. Але варта прыпомніць, ды нешта сказаць аб жыцьці Пётры Крэчэўскага ў Празе Чэскай за ўвесь пэрыяд часу ад 1923-га г. аж да самай Ягонай сьмерці. Гэта былі апошнія гады жыцьця Пётры Крэчэўскага, гады найбольш багатыя ў падзеі, найбольш плённай і інтэнсыўнай грамадзка-палітычнай і дыплёматычнай працы на чужыне.

Працяг будзе.

НАВІНЫ

** Быўшы вайсковы міністар Мэльвін Р. Рэйд на балонках журнала „Рідэрс Дайджэст", зьмясьціў цікавы артыкул пад загалоўкам „Ці гэта дэтант?" У гэтым артыкуле аўтар гаворыць, што добрыя суадносіны паміж дзяржавамі павінны апірацца на выконваньні падпісаных забавязаньняў. Нажаль, Масква яшчэ ніколі не датрымала сваіх забавязаньняў і, пры гэтым дадае Рэйд наступнае:

1. 5.26-га 1972г. паміж ЗША й Масквою была падпісана дамова аб абмежаваньні будовы стратэгічнай зброі: Саветы, аднак ня стрымалі будовы ракетаў, а цяпер маюць іх у 2 разы больш, чым ЗША.

2. У Парыжы Саветы падпісалі дамову аб замірэньні з Вьетнамам, аднак і тут яе не датрымалі. У гэтым часе Масква дала Паўночнаму Вьетнаму зброю на суму два з палавай мілярда даляраў і гэтым дапамагла камуністам зьнішчыць Паўдзённы Вьетнам.

3. У 1972-м г. быў падпісаны дагавор паміж ЗША й Масквою аб пераходзе людзей з Усходняга Бэрліна да Заходняга Бэрліна, але й гэтага дагавору Масква не выканала.

4. Гаворачы аб супакоі ва ўсім сьвеце, Масква вучыць арабаўтэрарыстаў як на сваёй тэрыторыі, так і ў Сырыі й ва Ўсходняй Нямеччыне.

5. Камуністычная партыя Партугаліі за гэты год атрымала ад Масквы 40 мільёнаў даляраў. Грошы пайшлі на арганізаваньне дэманстрацый і на зьнішчэньне апазыцыі.

6. Саветы ўсякімі сьродкамі стараюцца быць першай мілітарнай дзяржавай у сьвеце. Тагды, як ЗША зрэдукавалі на 1.4 мільёна сваю армію й флёт, то Саветы сваю армію зьвялічылі на 4.2 мільёна, а вайсковы бюджэт на 20-25%; ЗША зрэдукавалі свой вайсковы бюджэт аж на 34%.

У канцы свайго артыкулу М. Рэйд заклікае амэрыканскіх палітыкаў і бізнесмэнаў зразумець, што доўгатэрміновыя пазыкі на вельмі малы працэнт на будову фабрык і прадажу хлеба для Масквы прывядзе да адбудовы эканомікі ворага, але нішчыць сваю ўласную.

** Масква адмовілася падпісаць доўга-тэрміновую дамову аб куплі амэрыканскага збожжа, бо падпісаньне гэткай умовы, было-б роўназначна прызнаньня на цэлы сьвет, што Савецкі Саюз стала, з году ў год, ня можа пракарміць насельніцтва СССР.

** Маскве вельмі непадабаецца рэзкае выступленьне егіпецкага прэзыдэнта Анвара Садата супраць Масквы й супраць маскоўскай крытыкі сінайскай умовы.

** Пэкін рыхтуе да подпісу умовы з амэрыканскімі фірмамі аб пошуках нафты ў Кітаі. Мэта Кітайцаў: навучыцца ад Амэрыканцаў патрэбнай тэхналёгіі.

** У Камбодыі, гдзе Амэрыка праграла вайну, Масква нічым пахваліцца ня можа. Камуністычны урад Камбодыі не дазволіў Маскве адчыніць Савецкую амбасаду.

** Сёлетняя вялікая няўдача савецкай сельскай гаспадаркі, другая ад 1972 году, змусіла Маскву зьвярнуцца да ЗША аб дапамозе й прадажы збожжа, і паказвае, яшчэ раз, слабасьць калхознай сыстэмы гаспадаркі.

** Востры упадак цэнаў на золата, якое СССР выкідае на міжнародны рынак, ды эканамічная дэпрэсія на Захадзе, моцна зьменьшылі савецкія грашовыя прыбыткі, і якраз тагды, як цэны на прадукты й іншыя рэчы, якія Масква імпартуе, бязупынна растуць – моцна клапоцяць Маскву.

** Найбольшая савецкая праблема гэта – Савецка-Кітайскі канфлікт. Масква ня можа сабе пазволіць палітыкі адкрытай варожасьці супраць ЗША й Кітаю адначасова. Магчымасьць, што ЗША і Кітай супольна выступяць супраць СССР, моцна непакоіць Маскву.

ПАРАФІЯ КАТЭДРАЛЬНАГА САБОРУ СВ. КІРЫЛЫ ТУРАЎСКАГА

Працяг з 7-й бачынкі

яльнае сьвята. Урачыстую Божую службу ачоліў Уладыка Мітрапаліт Андрэй у саслужэньні Уладыкі Архіяпіскапа Мікалая й прат. Васіля Кендыша – Настаяцеля Сабору й прат. Карпа Стара. Часы чытаў студэнт Юрка Драздоўскі. Уся Божая Служба адбылася пры ўзвышаным настроі, як духавенства так і молячыхся. Прыгожа пяяў хор пад кіраўніцтвам дырыгэнта сп. Міхася Тулейкі.

Уладыка Мітрапаліт сказаў зьмястоўнае слова пра жыцьцё і дзейнасьць патрона Сабору Св. Кірылы Тураўскага, ды заклікаў да больш актыўнуйй працы для дабра нашае Беларускае Аўтакефальнае Праваслаўнае Царквы. Божая Служба закончылася малебнам удзячнасьці.

Падканец Св. Літургіі Уладыка Мітрапаліт узнагародзіў граматай Парафіяльную Раду й Сястрыцтва за іхнюю пачэсную й ахвярную працу для Сабору.

Па заканчэньні Службаў Божых усе перайшлі ў залю пад Саборам, дзе Сястрыцтва падрыхтавала смачны абед. Падчас абеду сп. інж. Мікола Гарошка прачытаў кароткі даклад аб жыцьці й дзейнасьці Св. Кірылы Тураўскага.

Даведаўшыся, што Уладыка Архіяпіскап Мікалай мае ў сярэдзіне тыдня дзень нарадзінаў, прат. Васіль Кендыш выказаў шчырыя пажаданьні добрага здароўя, шмат сілаў і вытрываласьці ў Ягонай ахвярнай Архіпастарскай працы. Усе прысутныя прпялі „Многае лета".

1-га чырвеня г. году, ў пятую гадавіну сьмерці св. пам. Прэзыдэнта БНР Міколы Абрамчыка, ў Катэдральным Саборы Св. Кірылы Тураўскага ў Ню Ёрку была адслужана паніхіда. Прат. Васіль Кендыш сказаў кароткае слова аб жыцьці й дзейнасьці гэтага выдатнага й ахвярнага дзеяча, праца якога займае пачэснае мейсца ў гісторыі змаганьня за незалежную Беларусь. У маленьнях прынялі ўдзел некаторыя супрацоўнікі памершага, прыяцелі й пляменнік Мікола Абрамчык. Вечная памяць сьветлай душы ягонай.

8-га чырвеня ў пятую гадавіну сьмерці св. пам. Архіяпіскапа Васіля, былога кіраўніка БРПЦ у Амэрыцы й Настаяцеля Сабору Св. Кірылы Тураўскага, пасьля св. Літургіі была адслужана паніхіда. Прат. Васіль Кендыш у сваім казаньні гаварыў аб вялікіх заслугах і ахвярнай працы Архіпастыра для нашае Беларускае Аўтакефальнае Царквы. Пасьля ў залі пад Саборам адбылася памінальная бяседа, якую зрыхтавала Сястрыцтва Парафіі Сабору, дзе сп. інж. Мікола Гарошка, як сябра студэнцкіх часоў ў Празе Чэжкай, гаварыў аб жыцьці й дзейнасьці Архіяпіскапа Васіля. З кароткімі ўспамінамі выступілі сп. сп. Міхась Тулейка, Мікола Кунцэвіч, Зіна Станкевіч, Уладзімір Курыла, і Пётра Манькоўскі.